

Quare vobis omnibus et singulis suprascriptis mandamus, ut pro tempore superius expresso easdem contributiones modo praemisso, secundum quod ab^{bl} unum quemque pertinet in manus exactoris Nostri deferre^{bm} et persolvere curetis. Exactores vero illas diligenter colligant sub honore et conscientia sua et eos, qui in solvendo negligentes fuerint, locorum capitaneis deferant.

Vobis etiam capitaneis, quorum interest mandamus, ut pro^{bn} tempore superius expresso easdem contributiones superius expressas^{bn} in locis civitatibus et oppidis capitaneatus vestri publicae proclamari faciatis^{bo} et ad manus praefati exactoris Nostri pro rata superius descripta, sub poenis ad id^{bp} constitutis, ad necessitatem Reipublicae exsolvi, nomine Nostro mandetis absque quovis iuris et dilationis interventu. Negligentes autem in solvendo contumaces per pi-gnorationes aut alias poenas^{bq} super id^{bq} constitutas exsolvere in conventu generali proxime celebrando tenebuntur^{br} et quivis eorum tenebitur, postquam delatus et convictus in negligentia fuerit.

Si vero contigerit, quod exactor iniuste aliquam villam quasi contributionem non^{bs} exsolvisset detulerit et capitaneus ad pignorationem mittens quietationem apud eosdem colonos invenerit, extunc talis exactor poenam quattuordecem marcarum propterea succumbet, quae capitaneo, quem frustra fatigavit, cedere debet, pro qua poena exactor citatus coram Nobis vel iudicio terrestri respondere et satisfacere tenebuntur.

Ne autem aliquis error in quietationibus committatur statuimus, quod exactores in quietationibus diem, mensem et annum, qua contributionem acceperunt, diligenter annotent^{bt}. Similiter diem, qua negligentes et non solventes villas capitaneo detulerunt, in registra diligenter adscribent^{bu}, ne aliquis error et implicatio rerum accidere possit, pro officio suo et gratia Nostra aliter non facturi.

Datum Petricoviae in conventu generali Regni, anno^{bv} Domini millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, Regni Nostri trigesimo quarto. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.

IV. UCHWAŁA OSOBNA NA MIESZCZKIE POBORY [UNIERSAŁ O POBORZE CZOPOWEGO Z 20 MARCA 1563 R.].

Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiaque etc. dominus et heres. Universis et singulis ecclesiasticis et secularibus Regni Nostri senatoribus et consiliariis, nec non capitaneis eorumque loca tenentibus, ceterisque subditis Nostri quibuscunque, tam terrestribus quam civitatum et oppidorum honribus et officiis insignitis, ad quorum notitiam hae Nostrae pervenerint litterae, et praesertim in palatinatu Cracoviensi ac terra et districtibus eius consistentibus, sincere et fidelibus Nobis dilectis gratiam Nostram Regiam.

Sincere et fideles Nobis dilecti! Noveritis communi omnium consensu tam spiritualium quam saecularium consiliariorum Nostrorum et nuntiorum terrestrium, in conventu hoc generali Petricoviensi congregatorum, voto et concordii voluntate exactionem ducillorum quae czopowe dicitur, multis et arduis necessitatibus Reipublicae exigendum decretam esse. Quae inchoari debet a dominica Iubilatae quae est secunda dies Maii proximae futura [2 V 1563] et continuari per totum annum usque ad aliam diem secundam Maii anni millesimi quingentesimi sexagesimi quarti.

Exigitur autem ac solvi et exigi debet eadem ipsa contributio ducillorum secundam antiquam consuetudinem modo videlicet infrascripto. Ut quilibet cerevisiam propinans venalem ex quibuscunque braseis fuerit eadem cerevisia cocta, hoc est sive brasea sint civium, sive ex

^{bl} Brak. ^{bm} praefere. ^{bn-bn} easdem contributiones superius expressa. ^{bo} iubeatis. ^{bp} hoc. ^b Dq solitas ad solvendum eiusmodi contributionem computatis sub poena centum marcarum pecuniae unam capitanei negligentes executionem et pignorationes et alias poenas super is. ^{br} persolvere tenebuntur. ^{bs} Brak. ^{bt} adscribent. ^{bu} annotent. ^{bv} XXV Marti, anno.

molendinis provenientia et emensurata, in civitate Cracoviensi, iuxta veterem consuetudinem, a singulis vasis per grossos duos solvatur. In aliis autem civitatibus et oppidis iuxta veterem consuetudinem, ita tamen, ut si commodius visum fuerit exactori a vasis per duos grossos vel a coctura more antiquo, sed dupliciter percipere erit in arbitrio exactori. Quam exactionem, ubi et quoties opus fuerit Nostra auctoritate faciet et constituet.

Collectoresque et custodes, tam in civitatibus et oppidis, quam etiam villis iuxta arbitrium suum exactor deputabit et iuramento eos ad fidelitatem adstringet.

Ternarios vero more vetusto, circa quemlibet grossum, salvis in toto ducillorum grossis, pro civitatum et oppidorum reparatione percipiendi civibus admittimus.

Et quia relatum est ad Nos non mediocre dispendium Rempubicam ex eo perpeti, quod consules civitatum et oppidorum, qui ab exactoribus in custodes et succollectores passim deputantur, a suis cocturis non solvunt, volumus itaque omnino neminem ab hac solutione ducillorum esse liberum, onere succollecturae nihilominus apud eosdem proconsules et consules manente, ad quem illos veteri consuetudine innixi ratione ternariorum a Nobis illis concessorum astringi et subiacere volumus.

Tabernatores vero singuli cerevisiam coquentes, a quolibet vase mensurae civilis per grossos duos, ubi in civitatibus solvitur, aut prout commodius exactori videbitur, coctam vero a dominis, tam spiritualibus quam saecularibus, ad propinandum recipiendo non secus, ac si advectitiam propinarent, ratione ipsius contributionis per duodecem grossos pro una anni rata solvent.

Item a medio vase vini simplicis alias **od półkufka** floreni duo cum sexaginta quadrantibus solvent.

Item a vasa vini dicto **drelink** et a maiore vase quod **foder** dicitur aut **polfodrza**, propter varietatem vasorum, quae multum inter se quantitate distant, ad computum barilarum solvant ita, ut a singulis barilis vini simplicis per duodecem grossos solvatur cum totidem quadrantibus.

Item a mellis simplicis barila per grossos quattuor, a mellicrato vero **kerstak**, **malinnik**, a singula barilis per sex grossos solvere tenebuntur. Vasa vero maiora mellis ad quantitatem barilarum computando fiat ducillorum solutio.

Item a qualibet barila malmatici, muscatellae et vini Italici per grossos sedecem solvere tenebuntur cum totidem quadrantibus.

Item a cerevisia advectitia utpote Piqtoviensis, Lanciciensis, Bidgostiensis, Znenensis et alia quaecunque in Ducatu Mazoviae ad tabernas conductitias et in aliis quibuscunque locis, quae ad propinandum adducti et deponi solet, a singulis vasis per grossos quattuor solvent. Nec volumus tales excusari, quemadmodum plerumque excusare se nituntur, quod iam ab hac cerevisia in loco, de quo recepta, soluta sit ducillorum exactio, cum per hoc illi oppido, in quo deponitur, exactionis ducillorum diminutionem efficiat.

Ab externa vero cerevisia, ut Swidnicensi, Glogoviensi, Teschinensi, Gedanensi et alia quaecunque, a quolibet eius vase grossi sex solvantur.

Et quoniam ex rationibus in thesauro Nostro recentis in Ducatu Mazoviae et aliis plerisque palatinatibus, ad tantum paucitatem grossorum solutionem ducillorum pervenisse incuria, favore aut pravitate exactorum, ut vix quaedam oppida, a coctura una, per duos cum medio grossos, cum antea multo plures grossos solvere compertum sit, volentes eos ad veterem consuetudinem adducere et ut quemlibet defensio Reipublicae ex aequo attingat, a singulis vasis maioribus per grossos duos, a minoribus vero per grossum unum cum medio solvere ut sint adstricti.

Circa autem exactionem Nostram ducillorum permittimus civitatibus et oppidis ultra quemlibet unum grossum unum ternarium pro se reservare.

Quia vero ex proventibus vini cremati non parum nisi prospiciatur decedere posset, volumus, ut exactio ducillorum a crematis vini simplicis a qualibet olla seu chaldeari, in quo crematur, crematum per grossos viginti quattuor. Ab iis vero, qui illud assidue propinant in civitatibus et oppidis, per grossos duodecem. In villis vero per grossos sex annuatim pro una vice duntaxat solvatur.

Et quicumque prius non soluta exactione praefatam cerevisiam, vinum et medonem atque vinum crematum, malmaticum et alium quemcunque potum ex praedictis vendere et propinare in fraudem Reipublicae praesumpserit, totum illud, in quo fraudem commisit seu committere voluit, irremissibiliter amittat.

Tributum autem civile, **schos** dictum, duplex duntaxat solvi debebit pro rata una nempe pro festo sancti Ioannis Baptistae proxime futuro [24 VI 1563], sub poena dupli.

Ad quam quidem contributionem colligendam ac diligenter et fideliter exigendam, in terris et districtibus palatinatus Cracoviensis generosum Hieronimum Philipowski de Siekluka exactorem Nostrum constituimus.

Vobisque omnibus et singulis, quorum interest mandamus, quatenus praefato exactori sive ab eo substituto, de ipsa exactione ducillorum et civili schos dicta respondeatis, respondereque faciatis.

Vos autem locorum capitanei eos, qui rebelles et negligentes erunt et quos ipse exactor deferet, per pignerationes solitas ad solvendum huiusmodi contributiones compellatis, sub poenis Nostris contra negligentes capitaneos in novis et antiquis statutis descriptis et pro gratia Nostra secus non facturi.

Datum Petricoviae in conventu Regni generali, vigesima sexta Martii, anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo tertio [26 III 1563], regni Nostri trigesimo quarto. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.